

akaryakıt miktarının hatalı tespit edilmesi sonucu fazla ödemede bulunduğu

30299 Tutanak Numaralı Temyiz Kurulu Kararı

Saymanlık Adı : Karayolları Genel Müdürlüğü Merkez Saymanlık Müdürlüğü Yılı : 2004 Dairesi : 4 İlam No : 618 Dosya No : 29572 Tutanak No : 30299 Tutanak Tarihi : 08.07.2008 Duruşma talep eden dilekçi Engin Durukan ile Sayıştay Savcı Vekilinin sözlü açıklamalarının dinlenilmesinden ve dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra, gereği görüşüldü: 618 sayılı ilamın 16. maddesi ile; Çarşıbaşı Trabzon-Araklı- Yolu İnşaatı İşinde; A-Sanat Yapıları bünyesinde yer alan imalatlarda tüketilen akaryakıt miktarının hatalı tespit edilmesi sonucu fazla ödemede bulunduğu gerekçesiyle, 512.641.543.000- lira, B-9000 Poz No'lu birim fiyatın, TCK Genel Müdürlüğü' nün 9.4.2003 tarihli olurlarına aykırı olarak bu tarihten önce ihale edilen söz konusu işte uygulandığı gerekçesiyle 99.505.015.000- lira, Olmak üzere, toplam 612.146.558. 000- liraya tazmin hükmü verilmiştir. Dilekçi ilamın A bendiyle ilgili olarak dilekçesinde; "Sanat yapısı ve köprü işlerinde (tünel kazısı dışındaki tünele ait diğer işler dahil) yukarıda belirtilen malzemelerin karayolu ile taşınması dışında kalan her türlü taşıma işleri ile fore kazık yapımı dışında kalan diğer iş kalemlerindeki akaryakıt sarfiyatları için herhangi bir fiyat farkı ödenmesi bahis konusu olmadığından, bunlar için ayrıca tespit yapılmaz" şeklindeki sözleşme hükmünün, tahkimat imalatında kullanılan makinelerin tükettikleri akaryakıt için fiyat farkı ödenmesini engeller nitelikte olmadığını, Belirterek, tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmektedir. Söz konusu işe ilişkin onay belgesinde, fiyat farkı verilme koşullarının sözleşmenin 19. maddesinde düzenlendiği, ödemenin buna göre yapılacağı belirtilmiştir. İdare ve müteahhit arasında imzalanan konu ile ilgili sözleşmenin 19. maddesinde sözleşme konusu işlerin malzeme ve birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikler nedeniyle eğer ödenecekse fiyat farkının nasıl ödeneceği hususu düzenlenmiştir. Madde 19.6.2(4) de mazot (motorin) fiyat farkına esas alınacak motorin miktarının: A) Alt yapı işleri

(Tünel kazısı dahil) B) Sanat yapısı ve köprü işleri (tünel kazısı dışındaki tünele ilişkin diğer işler) C) Üst yapı işleri için ayrı ayrı belirlenmesi gerektiği ve bu belirlemenin nasıl yapılacağı açıklanmıştır. Maddenin (II) fıkrasında, sanat yapısı ve köprü işlerinde motorin miktarının tespiti ile ilgili olarak: "II- Sanat Yapısı ve Köprü İşleri İçin (Tünel kazısı dışındaki tünele ait diğer işler dahil): Sanat yapısı ve köprü işlerinde (tünel kazısı dışındaki tünele ait diğer işler dahil) fiyat farkına tabi mazot miktarı; birim fiyat tariflerinde taşıma bedellerinin ayrıca ödeneceği belirtilen malzemelerin (kum, çakıl, kırmataş, prefabrik imalatlar, taze beton, sanat yapılarından çıkan kazılar (60 m. den fazlaya taşınan), çimento, her türlü demir ve çelik vs. dahil, su hariç) karayolu ile taşınmasında, taşıma mesafelerine göre 1 ton x km. için 0.0788 kg. mazot sarfedildiği kabul edilerek (1 ton x km için akaryakıt sarfiyatının saptanmasında vasıtanın boş dönüşü dikkate alındığından ayrıca hesaba katılmaz) ve fore kazık yapımında kullanılan makinelerin sarfettiği akaryakıtın fiyat farkına tabi mazot miktarı, sözleşmeye ekli akaryakıt cetvelleri esas alınarak hesaplanacak ve ödemeler buna göre yapılacaktır. Müteahhidin bu konuda herhangi bir itirazı bahis konusu olamaz. Taşınan malzeme miktarları ve taşıma mesafeleri, Birim Fiyat Tarifindeki esaslara göre tespit olunur. M3 cinsinden ölçülen malzemelerin ton'a dönüştürülmesinde Birim Fiyat Tarifindeki yoğunlukları esas alınır. Sanat yapısı ve köprü işlerinde (tünel kazısı dışındaki tünele ait diğer işler dahil) yukarıda belirtilen malzemelerin karayolu ile taşınması dışında kalan her türlü taşıma işleri ile fore kazık yapımı dışında kalan diğer iş kalemlerindeki akaryakıt sarfiyatları için herhangi bir fiyat farkı ödenmesi bahis konusu olmadığından, bunlar için ayrıca tespit yapılmaz." hükmü yer almıştır. Hükmü yer almaktadır. Tazmin hükmü; sözleşmede belirtilen malzemelerin karayolu ile taşınması dışında kalan her türlü taşıma işleri ile fore kazık imalatları dışında kalan diğer iş kalemlerindeki akaryakıt sarfiyatları için fiyat farkı ödenemeyeceği, fiyat farkı ödenmesi söz konusu olmadığından bu işlerde sarfedilen akaryakıt miktarının tespitine de gerek olmadığı gerekçesine dayanmaktadır. Dilekçi tahkimat işlerinde kullanılan makinelerin kullandığı akaryakıt için fiyat farkı ödenmesinin sözleşmeye uygun olduğunu iddia

etmekte ise de, sözleşmenin yukarıda belirtilen hükmü herhangi bir yoruma yer bırakmayacak kadar açıktır. 88/13181 sayılı Yıllı Fiyat Farkı Kararnamesi' nin Malzeme Fiyat Farkları başlıklı 9. Maddesinde yer alan "(4.6.) Fıkrası kapsamına girmeyen veya bu fıkra hükümleri idarelerince uygulanmayan işlerin meydana getirilmesinde kullanılan veya yardımcı olarak tüketilen malzemeden bu maddede belirtilenlere, bunların, sözleşme birim fiyatlarına veya uygulama yılı birim fiyatlarına esas olan rayiçlerinde yılı içinde değişiklik olması halinde fiyat farkı ödenir veya kesilir. Bununla ilgili uygulama usulleri idarelerce sözleşmelerine eklenir" hükmü gereğince malzeme fiyat farkı ödemelerini işin sözleşmesinde kayıt altına alınan esaslara göre ödenmesi zorunludur. Sözleşmenin 19. maddesinde; hangi işler için akaryakıt fiyat farkı ödeneceği ve akaryakıt miktarı tespit edileceği, hangi işler için ödenmeyeceği ve bu nedenle miktar tespitine gerek olmadığı açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Sözleşme hükmünde, yukarıda belirtilen işler dışındaki sanat yapısı ve köprü işlerinde sarfedilen akaryakıt için fiyat farkı ödenmeyeceği gibi genel bir ifade kullanılmamış, a) Yukarıda belirtilen malzemelerin karayolu ile taşınması dışında kalan her türlü taşıma işleri (birim fiyat tariflerinde taşıma bedelinin ayrıca döneceği belirtilen malzemeler dışında kalan malzemelerin taşınması) ile, b) Fore kazık yapımı dışında kalan diğer iş kalemlerindeki akaryakıt sarfiyatları için fiyat farkı ödenmeyeceği, fiyat farkı ödenmesi söz konusu olmadığından bu işlerde sarfedilen akaryakıt miktarının tespitine de gerek olmadığı belirtilmiştir. Dosyada mevcut hakediş raporlarıyla ekli belgelerin incelenmesinde, 34.006/K, 34,008/K, 34.009/K ve 34.010/K poz nolu işlerde kullanılan makinelerin sarf ettiği akaryakıt için de fiyat farkı ödendiği görülmektedir. Söz konusu işler, Karayolları Genel Müdürlüğü yayınlarından Birim Fiyat Tarifleri (Yol, Köprü, Sanat Yapıları ve Tünel İşleri) kitabının "Sanat Yapıları" bölümünde yer alan ve ocak taşı ile yapılan tahkimat işleridir. Sözleşmede fore kazık yapımı dışında kalan iş kalemlerindeki akaryakıt sarfiyatı için fiyat farkı ödenmesinin söz konusu olmadığı belirtildiğinden, tahkimat işleri için sarf edilen akaryakıt fiyat farkı ödenmesinin mevzuata uygun olmadığı gerekçesiyle 618 sayılı ilamın 16-A maddesiyle verilen ve yerinde olan tazmin hükmünün TASDİKİNE, B- Dilekçe ilamın B bendiyle ilgili

olarak dilekçesinde; Karadeniz Sahil Yolu Trabzon Sahil Geçişi Yolu İnşaatı işinde, Trabzon II Tüneli Giriş ve Çıkış bölgelerinde yoğun yapılaşma bulunduğundan şev oluşturulamadığını ve şev alın destekleme sistemleri projelendirilerek imalat yapıldığını, alın destekleme sistemlerinin fore kazıklı ve zemin ankrajı olarak dizayn edildiğini, Kaya bulonlarının daha stabil kaya ortamlarda uygulanan şev yüzeyine yakın kayması yada düşmesi muhtemel tabakanın arka taraftaki sağlam tabakaya ankrajında kullanıldığını, ankraj delgilerinin ise yarma şevlerinde çok zayıf, ayrıışmış, killeşmiş zemin ortamlarında, komple kayması veya toptan göçmesi muhtemel kütlelerin komple stabilitesinin sağlanmasında uygulandığını, Ankraj imalatında deliğin tekrar tekrar açılmak zorunda kalındığını, çapları ve boylarının büyük olması nedeniyle komprosör ve tabanca ile delinemediğini, özel rotary tipi makine ve ekipmanlarla delinebildiğini, 14.009/1 nolu poz ile 40 mm.'lik delik çapı için ancak 1,2 m. uzunluğunda delik delinebildiğini, Ankraj uygulamaları genellikle yüksek ve şev eğimi dik olan yarmalarda yapıldığından, inşaatın hızını yavaşladığı ve maliyetin arttığını, tüm bu nedenlerle zemin çivisi imalatlarının fiyatının tespiti için KGM'de bir fiyat tespit komisyonu oluşturulduğunu, Komisyon kararı ile oluşturulan analizler ve birim fiyat tariflerinin "ihale edilecek işlerde kullanılmak üzere" onaylatıldığını, idarece zemin çivileri delgisinin yapılmasına ilişkin başkaca bir tarif ve analizin bulunmaması nedeniyle, devam eden işlerde de uygulanmasının uygun olacağı konusunda Yüksek Fen Kurulu Başkanlığından uygun görüş alındığını, Belirterek, tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmektedir. Sözleşme eki TCK Genel Müdürlüğü birim fiyat listesinde yer alan, 14.009/1 poz nolu Ankraj Ve Kaya Bulonu Deliği Açılması birim fiyatının tarifi şöyledir: Projesine, teknik şartnamelere ve İdarenin Talimatına uygun olarak ankraj ve kaya bulonu deliği açılması. BİRİM FİYATA DAHİL OLAN MASRAFLAR : Gerekli Makine ve Teçhizatın işyerinde temini, lüzumlu iş iskelelerinin çalışma platformlarının yapılması, iş sonunda sökülmesi, her cins ve klastaki zeminde her çap ve uzunluktaki ankraj deliklerinin açılması, temizlenmesi, basınçlı su ile yıkanması ve ankraj zamanına kadar muhafazası için lüzumlu her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve edavat masrafları ile müteahhit karı ve genel masraflar.

11.04.2003 tarih ve 2003/19 sayılı iç genelge ile, bu pozun adı saplama deliği açılması olarak değiştirilmiş ve yeni ihale edilecek işlerde kullanılmasına karar verilmiştir. Yeni oluşturulan 9000 poz nolu Delgi Makinesiyle Her Türlü Zeminde/Kayada, Her Uzunlukta, Her Çapta Ve Her Açıda Ankraj, Zemin Çivisi Ve Barbakan Deliği Delinmesi birim fiyatının tarifi şöyledir: Projesine, teknik şartnamelere ve İdare ve/veya mühendisin talimatına uygun olarak delgi makinesiyle her türlü zeminde/kayada, her uzunlukta, her çapta ve her açıda ankraj, zemin çivisi ve barbakan deliği delinmesi. BİRİM FİYATA DAHİL OLAN MASRAFLAR: Gerekli delgi makinesi, kompresör ve teçhizatın işyerinde temini, lüzumlu iş iskelesi ve çalışma platformlarının yapılması, iş sonunda sökülmesi, taşınması, her cins ve klastaki zeminde/kayada her çapta, her uzunlukta ve her açıda ankraj, zemin çivisi ve barbakan deliklerinin açılması, hava veya gerektiğinde basınçlı su ile temizlenmesi, suyun gerekiyorsa işbaşında temini, destekleme zamanına kadar muhafazası için lüzumlu her türlü işçilik, malzeme, makine, (muhafaza borusu v.b dahil) makine, alet, edavat masrafları ile müteahhit karı ve genel masraflar. Genelge hükmü uyarınca, yeni tanzim edilen 9000 poz nolu birim fiyatın 11.04 2003 tarihinden sonra ihale edilecek işlere uygulanması gerekmektedir. Bu hüküm Yüksek Fen Kurulu' nun yerleşik kararları ve mevzuata uygun olup, TCK Genel Müdürlüğü teşkilatının da buna uyması zorunludur. 14.009/1 poz nolu birim fiyatın isminin değiştirilerek mevcut işlere uygulanması, sözleşme ve eklerinin Genel Müdürlük oluru ile değiştirilebileceği anlamına gelir ki, bu durum mevzuata aykırıdır. Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 20. maddesinin 1. fıkrasında; "Keşif özetinde veya birim fiyat cetvelinde fiyatı gösterilmemiş, olup da yapılması İdarece istenen yapım ve hizmet işlerinin yeni birim fiyatları tespit edilirken öncelik sırası ile aşağıdaki analizler kullanılır. a- Sözleşme ve eklerindeki (birim fiyat cetvellerindeki) birim fiyatların tespitinde kullanılan analizler veya varsa o işe ait teklif analizler" hükmü yer almaktadır. 14.009/1 poz nolu birim fiyat, sözleşme eki TCK Genel Müdürlüğü birim fiyat listesinde yer almaktadır. 9000 poz nolu birim fiyat ise sözleşme eki değildir. Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 20. maddesi gereğince öncelik 14.009/1 poz nolu birim fiyattadır. Her iki birim fiyat tarifi incelendiğinde; yapılan

işin her cins ve klastaki zeminde, her çap ve uzunlukta delik açılması imalatı olduğu ve aynı mahiyete sahip oldukları görülmektedir. Tazmin hükmü delik açılmasıyla ilgili olup, bu deliklerde değişik adlar altında yapılan imalatlarla ilgili değildir. Dilekçinin 14.009/1 poz nolu birim fiyat analizinde yer alan makine ile sadece 42 mm çapında ve 4.80 metre boyunda delik açılabileceği iddiasının ise, birim fiyat tarifinde açık olarak belirtilen; projesine, teknik şartnamelere ve idarenin talimatına uygun olarak her cins ve klastaki zeminde her çap ve uzunlukta ankraj deliklerinin açılması, kaydı karşısında bir geçerliliği bulunmamaktadır. Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 618 sayılı ilamın 16-B maddesiyle verilen ve yerinde olan tazmin hükmünün TASDİKİNE, Sonuç olarak 618 sayılı ilamın 16. maddesiyle verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE, Karar verildiği 08.07.2008 tarih ve 30299 sayılı tutanakta yazılı olmakla iş bu ilâm tanzim kılındı.

]]>